

УДК 007 : 304 : 070

ЧАСОПИСИ ДЛЯ ХЛОПЧИКІВ І ДІВЧАТОК В УКРАЇНІ: СТИЛЬ, НАСТАНОВИ

ДУБЕЦЬКА Оксана,

канд. наук із соц. комунік.,

Інститут української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова, вул. Тургенєвська, 8/14, м. Київ, 01601, Україна; e-mail: osydorenko@ukr.net.

Гендерне виховання стало нині вагомою частиною освітньої системи, що виявляється на різних рівнях – від дитячого садка до вищої школи. Конвенція ООН про права дитини (ратифікована в Україні у 1991 р.) передбачає необхідність доступу дітей до інформації та матеріалів із різних національних і міжнародних джерел, особливо тих, які б сприяли їхньому соціальному і культурному становленню, духовному і моральному благополуччю, а також фізичному і психічному розвитку. Мета цього дослідження – визначити гендерні орієнтири сучасної преси для дітей в Україні. Об'єктом обрано газети й журнали в Україні періоду незалежності, призначені для дитячої аудиторії до 18 років. Серед них такі часописи, як: журнали видавництва «Мамине сонечко», серії «Bratz», «Monster high / Школа монстрів», «Жасмин», періодика для юних моделістів-конструкторів та ін.

Ключові слова: періодика для дітей, гендерні орієнтири, гендерне виховання.

Вступ. Конвенція ООН про права дитини передбачає необхідність доступу дітей до інформації та матеріалів із різних національних і міжнародних джерел, особливо тих, які б сприяли їхньому соціальному і культурному становленню, духовному і моральному благополуччю, а також фізичному і психічному розвитку. Таким чином, держави мають сприяти виданню та розповсюдженню дитячої літератури, поширенню матеріалів засобів масової інформації, де б урахувалися традиції та культурні цінності кожного народу для захисту й гармонійного розвитку дитини [1]. Зокрема у статті 29 йдеться про необхідність «розвитку особи, талантів», виховання поваги до прав людини та основних свобод, підготовки дитини до свідомого життя у вільному суспільстві «в дусі розуміння миру, терпимості, рівноправності чоловіків і жінок та дружби між усіма народами» [1].

Гендерне виховання стало нині вагомою частиною освітньої системи, що виявляється на різних рівнях – від дитячого садка до вищої школи. До цієї теми часто звертаються педагоги (С. Вихор, М. Савченко, Т. Титаренко, М. Савіна та ін.). Зокрема В. Очкур зазначає: «... Вихователі, батьки, психологи виховують не взагалі дитину, а дівчинку або хлопчика, з усіма психологічними розбіжностями у світосприйманні, які їм властиві. Діти по-різному ставляться до всього навколишнього, засвоюють навички та вміння, розвивають пізнавальну сферу, емоційність» [2].

Безпосередня місія в пізнавально-виховному процесі належить і дитячій пресі, що допомагає зреалізувати гармонійний розвиток дитини, розкрити її зацікавлення, виявити певні таланти. Проблеми функціонування періодики для дітей висвітлюють в Україні такі дослідники, як Н. Кіт, У. Колесніченко, О. Марущак, Т. Єжижанська, Т. Давидченко, О. Орлик, О. Віщук, які вивчають питання дитячого авторства, тематичної та жанрової специфіки публікацій, формування тенденцій розгортання зазначеного сегменту преси в структурі соціальних комунікацій.

Мета цього дослідження – визначити гендерні орієнтири сучасної преси для дітей в Україні. Об'єктом обрано газети й журнали в Україні періоду незалежності, призначені для дитячої аудиторії до 18 років (зокрема такі, як: «Планета підлітків», «Дівчонки и мальчишки!», «MKIDS», «Жасмин», «Барбі», «Тачки», «Чарівна принцеса» та ін.).

© Дубецька О., 2016

Методи дослідження. Серед найважливіших методів, використаних для з'ясування особливостей гендерного виховання та гендерної ідентифікації читачів періодики для дітей, – моніторинг, бібліографування, аналіз, порівняння. За допомогою емоційно-лексичного аналізу встановлено основні образні, мовні та оцінні критерії, що дозволили класифікувати дитячу пресу в гендерному відношенні як нейтральну, а також призначену для дівчаток чи хлопчиків зокрема.

Результати й обговорення. Варто зазначити, що серед дитячої періодики вагома частка видань має нейтральне забарвлення, адресуючи свій текстовий та візуальний контент як дівчаткам, так і хлопчикам, значною мірою урівноважуючи твори (казки, вірші, оповідання, пізнавальні історії), завдання (саморобки, ігри, розмальовки, кросворди тощо), конкурси, подарунки-призи тощо. Це такі всеукраїнські журнали, як «Барвінок», «Пізнайко», «Ангелятко», «Мамине сонечко», «Колобочок», «Кузя», «Вінні та його друзі», «Однокласник», «Правобукварик», «Мудрагелик», «Світ дитини», «Джміль», «Журавлик» та багато інших.

Певні підзаголовки, іноді й самі назви вказують на поєднання у своїй аудиторії зацікавлень хлопчиків і дівчаток. Це, скажімо, «Світанок» (Київ, щоквартальний журнал для дівчаток та хлопчиків; проект інформаційно-консультаційного жіночого центру «Уповноважена освіта»), «Аист» (Луганськ, газета для хлопчиків і дівчаток), «Девчонки и мальчишки!» (Харцизьк Донецької обл., 1995 р.; газета для підлітків), «Загадкова скарбничка» (Київ, «журнал для розумників і розумниць»), «Обормотик» (Красний Луч Луганської обл., 2001 р.; «газета для мальчишек и девчонок»), «Ранетки» (Київ, журнал для хлопчиків і дівчаток). Кіровоградська дитяча пізнавальна газета «Алиса» ділилася на блоки А і Б, а також мала в деяких серіях такий підзаголовок: «всеукраїнська газета для юних леді від... і до... і не лише»).

Два різні випуски пропонує своїм читачам ТОВ «Видавництво «Мамине сонечко»: «Маленька Фея та сім гномів» (журнал для дівчаток від 5 р.) і «Маленький розумник» (журнал для хлопчиків від 5 р.). Так, у першому з названих видань редакція постійно зазначає: «Маленька Фея – твоя найкраща подруга», «Привіт, мої талановиті подружки!», «Зізнаюся тобі, подруго...», «Ти сама у всьому переконаєшся!», «Подружко, обережно розігни...» і т. д. Якщо перегорнути кілька випусків «Маленької Феї» (на жаль, редакція не зазначає року видання), то побачимо читачок-переможниць різних конкурсів: Софійка і Марійка, Анна, Маринка, Даша, Олександра (№ 4), Анастасія, Ліза, Соломія, Поліна, Олеся, Дарина, Катруся, Євеліна та ін. (№ 8).

Із хлопчиками здебільшого спілкується Маленький Розумник, але в хлопчачих іграх і задумах (подорож на безлюдний острів, опанування літака чи іншої техніки) його супроводжують молодша сестра Яся та друг Шило; отже, видання не замикається лише на чоловічому вихованні й чоловічій дружбі. Редакція дає настанови: «Не гай часу – розкажуй ... усім своїм знайомим, навіть дівчаткам...» (№ 3); на малюнках зображені і дівчатка, і хлопчики.

Універсальною є аудиторія у часописів «Мамине сонечко» (від 1 до 3; від 2 до 5), створених за проектами зазначеного видавництва на чолі з В. Дорошенком. Зважаючи на вік своїх читачів, реакція найчастіше звертається до батьків (мам і татусів, хоча окремі шпальти журналів мають назви «Сторінка для мам»), спонукаючи їх працювати з малюком, дитиною, дітьми, старшими дітьми, молодшими дітками, нашими друзями. Серед переможців конкурсів подано цікаві фото і дівчаток, і хлопчиків: Полінка, Андрійко, Маша, Юлічка (№ 6), Максим, Ярослав, Андрій, Майя, Марійка (№ 3). Звертаючись до потенційних передплатників, редакція дитячого щомісячника «Мамине сонечко» (від 2 до 5 р.) ненав'язливо підкреслює: «... Наші видання, які ми створюємо з любов'ю! Передплатіть їх своїм рідним та знайомим діткам – донькам, синочкам, хрещеникам та племінникам – і побачите їхні радісні оченята!» (№ 6).

Деякі редакції спробували поділити один журнал на дві частини, де одна призначається для дівчат, інша (зі звороту) – для хлопців. Таким шляхом розвивалася «Планета підлітків» («Для дівчат. Це твій журнал!» / «Для хлопців. Журнал, якого ти чекав!»), що видавалася в Києві з 1998 р. Ще один приклад – одеський журнал «MKIDS» («детский журнал «по-взрослому», «перший [?] в Україні журнал для дітей та підлітків»), присвячений розвитку талантів дитини, обговоренню психологічних і наукових питань, мистецтва спілкування, входження у бізнес, здобуття життєвого успіху. 50 с. із одного боку, 50 – зі звороту; обкладинку однієї частини прикрашає юна вірменка Катя Абгарян, з іншого боку – квартет хлопців, знятих креативною студією «Red Cat» (2015. – № 9).

У переліку зареєстрованої дитячої преси останнього часу зафіксовано такі об'єднувальні назви: «Саша и Маша», «Іванко і Марічка / Ванечка и Машенька».

«Гендерний розподіл» не завжди виявляється в назвах періодики, для якої обирають хлопчачі чи дівчачі імена. Так, «Настенька» – це міжнародна літературна газета для дітей (Донецьк; Харків), «Веселинки від Даринки» – «велика дитяча газета» (Київ), «Богдан» – навчально-християнський дитячий журнал (Дніпропетровськ), «Ірина/Ірина/Irene» – щомісячний дитячий журнал-іграшка (Херсон), «Никита и друзья» – сканворди, головоломки, розваги. Але трапляються й інші приклади: «Даринка» (газета захисту інтересів жінок і дітей; Київ), «Даша» (газета для дівчат; Севастополь), «Аліса» (журнал для дівчат; Кіровоград).

Серед дитячої преси, зокрема зорієнтованої на підліткову категорію, вирізняються передусім журнали для дівчат («Юная леди», «Girl», «Браво Girl», «Cool Girl», «Девчонки» та ін.), що видаються або видавалися ТОВ або ДП (дочірнє підприємство зі 100-відсотковою іноземною інвестицією), які мають досвід у сфері друку для жінок («Бурда Україна / Hubert Burda Media», «Едіпрес Україна»). За своєю структурою така преса найчастіше нагадує жіночі видання (мода, стиль, прикраси, стосунки, модний словник, студія, зачіски, тести, гороскопи, кулінарний майстер-клас).

Ще низка часописів зорієнтована на дівчаток молодшого та середнього шкільного віку («Мадемуазель», «Я – модниця!», «Bratz», «Bratz Модниця», «Принцеса», «Барбі», «Disney's Принцеса», «Чарівна принцеса», «Hello Kitty», «Moxie mini girls», «Moxie teens», «Totally spies! / Девчонки-супершпионки!», «Даша-путешественница», «Даша-следопыт», «Винкс/Winx», «Ранетки. Девчонки-звезды» та ін.). Деякі з них мають такі гасла-настанови: «журнал для щасливих дівчат», «журнал для стильних дівчат», «ляльки твої найліпші подружки!», «школа чарівниць». Наприклад, у журналі «Я – модниця!» (серія періодичних видань «Найкращі дитячі журнали», в Україні засновник – ТОВ «Видавництво «Кружок», сукупний російськомовний тираж – 500 000 пр.) існують цілком «жіночі» рубрики: «Мода для тебе!», «Королева квітів!», «Весняний настрій!», «Мистецтво декорації!», «Сукня на щастя!», «Шматочок сонця!», «Текстильні фантазії!». Для своїх читачок журнал «Bratz» пропонує приміряти образи – Королеви природи, Королеви стихій, Королеви свята, Королеви чарів, пропонуючи неймовірні подорожі, «шикарні та стильні» аксесуари, актуальні вбрання, «снігопад» загадок і конкурсів.

Журнал «Monster high / Школа монстрів» є одним із товарних знаків, запатентованих французькою фірмою з випуску іграшок брэнда «Mattel, Inc.» (в Україні часопис випускає видавництво «Егмонт Україна»). Здебільшого зміст часопису присвячений крутим пригодам примхливо-брутальних «милих монстрів» – Клео де Ніл, Венери Мухоловки, Оперети, Робекки Парової, Рошель Гойл, Клодін, Дракулора, Гільда Гольстаг та ін., які не лише «моторошно красиві», «смертельно шикарні», а й виглядають як «справжні королеви жахів», «упир-лідерки». У їхньому колі час від часу з'являються «монстрокруті» хлопці, як-от Дюк Горгон, син Медузи; Портер Гейс, син Полтергейста та їм подібні, що приходять до школи привидів із однойменного мультфільму «Monster high» (гасло – «Будь собою. Будь унікальною. Будь мон-

стром»), а також постійно долучаються до нової колекції ляльок. Незважаючи на шокуючу зовнішність, відворотну поведінку, обмеженість лексики (основні епітети: вбивчий, смертельний, укусолія, монстрокльовий, монстро-портрет, дико гарний, жахливий тощо), монстро-товари (ляльки, мультфільм, сайт, блог, журнал у 20 країнах) користуються надзвичайним попитом у світі. Клуб членів «Монстер Хай» пропонує своїм прихильницям не лише анонс новин, а й «базові ляльки», плейсети, фешнтеки, промо-фото бюджетних товарів із серії, біографії героїв Школи, нові анімації мультфільмів, ігри, тести, аксесуари тощо. Пізнавальні факти можна почерпнути з Вікіпедії (різними мовами), Циклопедії, Лялькопедії (рос. мовою – Куклопедии).

«Школа монстрів» навчає бути «особливою, унікальною, розібратися в собі, дізнатися, хто ти є насправді та ким хочеш стати, – і це все не гублячи особистості. Йди за своєю мрією, читай історії та пригоди, що відбуваються з головними героїнями, проходи тести, одержують поради зі стилю, моди та краси, дізнавайся про майбутнє з гороскопів. Будь «монстром», але будь і собою, адже наші недоліки роблять нас неповторними, а «Школа монстрів» вчить, як з ними справлятися та обертати на користь!» [3] – так на сайті видавництва «Егмонт Україна» приваблюють читачів до передплати.

Деяко інше спрямування має ще один журнал цього самого видавництва: дітям 8–13 р. адресується «Чарівна Принцеса», яку також супроводжують фешн-ляльки від американської лінії Mattel для дітей середнього шкільного віку. Подаючи на сторінках часопису розмальовки, плакати та постери, життєві ситуації тощо, редакція зазначає: «Найчарівніше та найказковіше видання для справжніх принцес! Героїні журналу – принцеси Попелюшка, Жасмин, Русалонька, Білосніжка, Аріель, Аврора, Бель, Рапунцель – стануть справжніми подругами для вашої дівчинки та допоможуть їй розібратися у всіх модних штучках, порадах та історіях» [4].

Ураховуючи особливості аудиторії дівчаток (додамо сюди також місячник «Барбі/Barbie ТМ»), ТОВ «Егмонт Україна» не забуває про «категорію хлопчиків», для яких випускається журнал «Тачки» – «справжнє автомеханічне свято для хлопців!». Герої однойменного мультфільму розповідають зі шпальт видання про те, як працюють автомобілі, як вони сконструйовані. Читачам пропонуються розмальовки, ігри, «забавки з питаннями», комікси, поради щодо майстрування іграшкових машинок, великий плакат із «тачкою місяця». Отож, «Тачки – для тих, хто любить швидкість та свободу!» [5].

Не схожим на інші в медійному сегменті є журнал для сучасних дівчат «Жасмин» (видається у Черкасах із 2011 р.). Це видання називається часописом оригінальних ідей, адже редакція пропонує широкий спектр практичних завдань, допомагає освоїти різноманітні техніки прикладної творчості: оригамі, квілінг, витинанка, гантель, темарі, амігурумі, модульні прикраси, бісер тощо.

Кілька загальноукраїнських журналів архітектурного моделювання для школярів видається у Києві та Черкасах («Академія юного моделіста-конструктора», «Юний моделіст-конструктор техніки», «Юний моделіст-архітектор»), що ведуть своїх читачів у «захопливий світ технічного моделювання літаків, кораблів, авто, танків та іншої техніки»; на юних майстрів чекають також величні паперові споруди: Собор святого Петра в Римі, Біг-Бен у Лондоні, Тадж-Махал в Індії, башта Белену в Португалії. Передбачається, що саме такі захоплення повинні мати здебільшого хлопчики, а не дівчатка. Редакції цих друкованих періодичних видань найчастіше звертаються до своїх читачів узагальнено – друзі, але серед переможців конкурсів названо, як правило, хлопчиків: Роман, Олександр, Владислав та ін. Бувають і винятки: учениця каховської станції юних техніків Катерина Паламарчук надіслала найкращу саморобку римської колісниці (АЮМ. – 2013. – № 3).

У серії партворків (колекційних видань), що пропонують в Україні популярні іноземні видавництва, впроваджені у вітчизняний медіаринок як товариства з обмеженою відповідальністю («Де Агостіні Паблішинг», «Егмонт Україна», «Іглмосс Україна» та ін.), теж існує певний поділ, хоча й не декларований, на журнали уподобань для хлопчиків і дівчаток. Традиційно: автомобілі, авіація, кораблі тощо (серії «Мировая авіація», «Легендарные самолеты», «Корабль адмирала Нельсона «Виктори», «Пистолетики», «Машинки», «Самолетики») для хлопчиків; ляльки й іграшкові будинки – для дівчаток («Дамы епохи», «Куклы в народных костюмах», «Дом мечты» і т. д.). Хоча існує в цьому сегменті преса без «гендерно-дитячої маркованості»: «Насекомые и их знакомые», «Собери и изучи тело человека», «The Cat Collection», «The Dog Collection», «Твои веселые друзья-зверята».

Трапляються в дитячій періодиці й певні прорахунки. Так, журнал для підлітків «12+» має гасло: «Ти найкращий!» (отже, це звернення має чоловічий рід, а журнал адресовано хлопцям?). Ця стилістика має своє продовження і в запрошенні до передплати: «Ти модний та стильний? Бажаєш знати?.. Тоді ... журнал саме для тебе!». Хоча за рубриками, темами, авторами листів і дописів тут і дівчатка, і їхні ровесники (Оля, Влад, Віка, Роман, Марія, Андрій та ін.). Та на шпальтах видання панує суцільна «еклектика»: «Як ти вже здогадався...», «Ти вже обдумаєш деталі випускної сукні чи лаштуєш плани, як спокусити однокласницю на балу?» (за змістом можна питання тлумачити так: вона (випускниця школи) обдумає деталі нової сукні та планує спокусити свою однокласницю на балу) [6, с. 5]. Натомість у рубриці «Примхи моди», розповідаючи про «Соло стильних деталей», редакція уникає чоловічого чи жіночого роду, при цьому рівномірно розподіляє свої поради: «хіт сезону – чоловічі та жіночі босоніжки», «класичні чоловічі моделі» та «жіночі туфлі-лодочки (?)», «форми класичних жіночих сумок» порівняно з «чоловічими силуетами» об'ємних сумок і портфелів. А загалом усіх своїх читачів редакція називає «дванадцятиплюсниками» (?) – від назви самого видання.

На рівні преси для дітей помітні певні гендерні стереотипи. Скажімо, в малюнку логотипа харцизької газети для підлітків «Девчонки и мальчишки» (1995) дівчинку символізують бантики, а хлопчика – кепка. В «журналі з чарівного світу» під назвою «Малышки Пикси / Pixie», де друкуються «неймовірні історії зі світу магікс» (серія «Winx» – «Найкращі світові комікси»), переважає рожевий колір (традиційний стереотип: для дівчаток – рожеве, для хлопчиків – блакитне).

Гендерна освіта не вимагає, щоб усі жінки, «як Паша Ангеліна, сіли на трактори і поїхали у світле майбутнє, а чоловіки, як вусаті няні, пішли виховувати дітей у садочках». Актуально звучать сьогодні дослідження про статеворольову соціалізацію підлітків [7], а також вивчення концептуального наповнення сучасного гендерного дискурсу ЗМІ [8], де враховуються аспекти виховання підростаючого покоління. Мета гендерної освіти – дати зрозуміти людям, що вони можуть виконувати будь-які ролі в суспільстві залежно від власного хисту та бажання, – пояснює голова правління Інформаційно-консультативного жіночого центру Олена Суслова. Важливо наголосити, що мета гендерного виховання полягає не в тому, щоб зробити кардинальні зміни у виховному процесі та навчати дівчат бути сильними та активними, а хлопців – чуйними та охайними. Мова йде про те, що діти мають знати, що вони – унікальні особистості, які можуть мати різні риси характеру та бути спокійними, сумлінними, рішучими, сміливими, емоційними, сором'язливими тощо – незалежно від того, якої вони статі [9].

Висновки та перспективи. Із 1992 р. в Україні зареєстровано і перереєстровано понад тисячу періодичних видань для дитячої аудиторії різного віку й тематично-пізнавального призначення. Важливе значення тут має і гендерне виховання, що передбачає гармонійний розвиток як хлопчиків, так і дівчаток. Подальшого вивчення потребують питання мови й стилю спілкування багатьох редакцій із юними чита-

чами, вміння поєднати на своїх шпальтах інтереси й зацікавлення підростаючого покоління.

1. *Конвенція про права дитини* (20 листопада 1989 р.) (редакція зі змінами, схвалена резолюцією 50/155 Генеральної Асамблеї ООН від 21 грудня 1995 р.). Конвенція ратифікована Постановою ВР № 789-ХІІ від 27.02.91 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_021. – Дата доступу : 25.02.2016.

2. *Очкур В. В.* Гендерна стратегія виховання та гендерний підхід у розвитку дітей дошкільного віку [Електронний ресурс] / В. В. Очкур // Дошкільний навчальний заклад. – 2012. – № 4 (64). – Режим доступу : <http://journal.osnova.com.ua/download/18-64-27450.pdf>. – Дата доступу : 26.02.2016.

3. «*Школа монстрів*» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://multpresa.egmont.ua/product/monster-high/>. – Дата доступу : 18.02.2016.

4. «*Чарівна Принцеса*» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://multpresa.egmont.ua/product/princess/>. – Дата доступу : 18.02.2016.

5. «*Тачки*» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://multpresa.egmont.ua/product/cars/>. – Дата доступу : 18.02.2016.

6. *Скажи школі «прощай!»* // 12+. – 2008. – № 5 (56). – 5 с.

7. *Романова В. Г.* Особливості статевої соціалізації підлітків : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.05 «Соціальна психологія» / В. Г. Романова. – К., 2002. – 19 с.

8. *Маслова Ю. П.* Лінгвосинергетичне поле гендерного дискурсу (на прикладі заголовків друкованих ЗМІ) / П. Ю. Маслова // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Серія «Філологічна». – 2011. – Вип. 21. – 65–73 с.

9. *Гендерна соціалізація дітей: чи можливе виховання без нав'язування стереотипів?* // Повага: кампанія проти сексизму. – Режим доступу : <http://povaha.org.ua/genderna-sotsializatsiya-ditej-chy-mozhlyve-vyhovannya-bez-navyazuvannya-stereotypiv/>. – Дата доступу : 15.02.2016.

UDC 007 : 304 : 070

Periodicals for boys and girls in Ukraine: their style and directions

Dubetska Oksana, PhD (Social Communications),

M. Dragomanov National Pedagogical University, Malysheko institute of Ukrainian Philology and Literary Creativity, Turgenyevska str., 8/14, Kyiv, 01601, Ukraine, e-mail: osydorenko@ukr.net

Gender education is now an essential part of the educational system, manifested at various levels - from kindergarten to high school. Convention on the Rights of the Child (ratified in Ukraine in 1991) requires children's access to information and material from a diversity of national and international sources, especially those that facilitate their social and cultural formation, spiritual and moral well-being and physical and mental development. The purpose of this study is to determine the gender orientations in the modern periodicals for children in Ukraine. Selected newspapers and magazines published in the independent Ukraine (intended for an audience of children under 18 years) are the main object of the investigation. They include such newspapers as: magazines publishing «Mamyne sonechko / Mother's sun», series of «Bratz», «Monster High», «Jasmine», periodicals for young modelers, designers and others. Monitoring, analysis and comparison are the main scientific methods, that are used for finding out the main features of gender education and gender authentication of readers of periodicals for children. Language and evaluation criteria, adopted by means of emotionally-lexical analysis, allowed to classify the children's media in a gender relation as neutral, and also intended for girls or boys in particular.

Key words: periodicals for children, gender orientations, gender education.

Периодика для мальчиков и девочек в Украине: стиль, наставления

Дубецкая Оксана

Гендерное воспитание сегодня является важной составной частью образовательной системы, которое проявляется на разных уровнях – от детского сада до высшей школы. Конвенция ООН о правах ребенка (ратифицирована в Украине в 1991 г.) предусматривает необходимость доступа детей к информации и материалам из разных национальных и международных источников, особенно тех, которые содействовали б их социальному и культурному становлению, духовному и моральному благополучию, а также физическому и психическому развитию. Цель этого иссле-

дования – определить гендерные ориентиры современной прессы для детей в Украине. Объектом избраны газеты и журналы в Украине периода независимости, предназначенные для детской аудитории до 18 лет. Среди такой прессы: журналы издательства «Мамино солнышко», серии «Bratz», «Monster high/Школа монстров», «Жасмин», периодика для юных моделистов-конструкторов и т. д.

Ключевые слова: периодика для детей, гендерные ориентиры, гендерное воспитание.

1. *Convention on the Rights of the Child* (November 20, 1989) (adopted by the General Assembly of the United Nations on December 21, 1995). Convention is ratified by resolution of the Verkhovna Rada, № 789-XII on 27.02.91 [Electronic resource]. – Reference : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_021. – Accessed : 25.02.2016.

2. *Ochkur V. V.* Gender strategy in education and gender approach in development of children of preschool age [Electronic resource] / V. V. Ochkur // Doshkil'nyj navchal'nyj zaklad. – 2012. – № 4 (64). – Reference : <http://journal.osnova.com.ua/download/18-64-27450.pdf>. – Accessed : 26.02.2016.

3. «*Monster High*» [Electronic resource]. – Reference : <http://multpresa.egmont.ua/product/monster-high/>. – Accessed : 18.02.2016.

4. «*Magic Princess*» [Electronic resource]. – Reference : <http://multpresa.egmont.ua/product/princess/>. – Accessed : 18.02.2016.

5. «*Cars*» [Electronic resource]. – Reference : <http://multpresa.egmont.ua/product/cars/>. – Accessed : 18.02.2016.

6. *Say Good bye! to school // 12+*. – 2008. – № 5 (56). – 5 p.

7. *Romanova V. G.* Peculiarities of teenager's gender-and-role socialization : thesis for a Candidate degree in Psychological sciences by specialty: 19.00.05 / V. G. Romanova. – Kyiv, 2002. – 19 p.

8. *Maslova Yu. P.* Lingual and synergy field of gender discourse (on the examples of the headlines of the printed mass media) / Yu. P. Maslova // Naukovi zapysky [of the National University «Ostrog Academy»]. Series «Philology». – 2011. – Vyp. 21. – 65–73 p.

9. *Gender socialization of children: can education exist without imposing stereotypes?* [Electronic resource] // Respect : campaign against sexism. – Reference : <http://povaha.org.ua/genderna-sotsializatsiya-ditej-chy-mozhlyve-vyhovannya-bez-navyazuvannya-stereotypiv/>. – Accessed : 15.02.2016.

Стаття надійшла до редакції 22.03.2016